

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 17.

V Ljubljani, 4. septembra 1890.

Letnik III.

Kaj je novega po svetu?

Z ozirom na naš članek priobčen v številki 9. našega lista z dne 1. maja 1890 pod naslovom „Politovah“ radovoljno priznamo, da smo imeli priliko osvedočiti se, da so neosnovani osebni napadi na gg. dr. Iv. Tavčarja in Iv. Hribarja nahajajoči se v tem članku.

Odzivajoč se poravnavi sklenjeni z omenjenima gospodoma, preklecujemo dotične osebne napade storjene itak le v najhujši politični borbi.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1890.

Uredništvo „Domoljub“-a
A. Kalan.

Na *Dunaju* so imeli nemški pevci velik shod; zbralo se jih je blizo deset tisoč, posebno mnogo jih je prišlo iz Nemškega; ti so se bratili z avstrijskimi Nemci in navduševali se s pesmijo, govorom in kzarcem za veliko Germanijo (Nemško); da so pri tej priliki udribali vzlasti judovski listi na Dunaju po Slovanih, to sevéda ni nič novega; sploh se iz marsikaterih prikaznij na Dunaju in vzlasti na Češkem vidi, da se pripravljajo Nemci na odločilen boj zoper Slované, vzlasti Čehé in nas Slovence. — Lahoni v *Trstu* vedno bolj očitno kažejo svoje protiaustrijsko rovanje. Ko so namreč Slovenci praznovali rojstni dan cesarjev in peli cesarsko pesem, počila je petarda kakih 300 korakov od pevecv; položili so jo Italijani, ker našli so ondi drugi dan raztresenih nekaj papirjev, na katerih je bil narisán avstrijski orel, tega orla davita Italija in Trident, Trst pa zasaja svoj meč prav skozi prsi orla. Tu je pač očitno povedano, kake namene imajo Italijani — irredentovci z Avstrijo. In vendar vlada še vedno ne podpira v Istri Slovanov, katere bode tako zelo po-

trebovala ob času sile. — Na *Zgornjem Avstrijskem* so tudi v nekaterih mestih zmagali konservativci pri volitvah v deželni zbor; celo v glavnem mestu Lincu so nasprotniki judov v zvezi s katoliki enemu liberalnemu kandidatu spodmaknili deželno-zborski stolec. Ker je upati, da bodo konservativci zmagali tudi v velikem posestvu, imeli bodo veliko večino v deželnem zboru in dežela zgornje-avstrijska imela bode zopet, kakor v zadnji dōbi, skrbne in varčne gospodarje, vnete za verski in gospodarski napredek svojih deželanov. Največ zaslug, da so se volitve tako ugodno izvršile, ima katoliško politično društvo, pri katerem očitno še vedno deluje blagoslov slavnega škofa Rudigerja. — Nasprotno pa imajo nemški liberalci *koroški deželni zbor* popolno v svoji oblasti, le dva konservativna slovenska poslanca sedita v zboru, drugi so razen škofa vsi nemški liberalci, katerih poglavitni namen bo tudi v prihodnji šestletni dōbi zatirati Slovence na Koroškem; če pri tem propada deželno gospodarstvo, zato se ti nemški liberalni gospodje ne ménijo, saj pri tem njih žepi nič ne trpé. — Nekateri listi so v zadnjem času poročali, da bode *Leon XIII.* v kratkem poslal raznim vladam okrožnice, v katerih bo pojasnjeno težavno, neznosno njegovo stališče, ki ga sili, da zapusti rimsko mesto; drugi listi so to novico zanikali in rekli, da papež do skrajne sile ne misli Rima zapustiti. Dovolj pa nam pojasnjuje žalostne razmere sv. Očeta že to, da je sploh o takih stvareh listom mogoče pisati. — Katoliki na *Nemškem* so imeli od 24.—28. avgusta sijajen katolišk shod. Pričujočih je bilo blizo pet tisoč katolikov in mnogo zglašenih zaradi pomanjkanja prostora niso

več mogli porabiti. Govori so bili zanimivi o katoliškem življenju, o vzgoji, o časnikih, o delavskih razmerah itd.; vladala je na zboru vseskozi lepa edinost, v kateri imajo nemški katoličani podlago za svoj vpliv v državi. — Cesar nemški vrnil se je 25. avgusta iz Ruskega; pravijo, da se bota sešla tudi avstrijski cesar in ruski car, da se dogovorita gledé na Bolgarijo in Balkan. Kakor bi iz sreča želeli, da se vresniči ta novica, vendar imamo zato v sedanjih razmerah, ko Ogrji odločujejo avstrijsko zunanjo politiko, le malo upanja. — Tudi predsednik fran-

coske republike Karnot popotuje in sicer po domači deželi, povsod ga ljudstvo z veseljem pozdravlja. Razmere med Rusko in Francosko so še vedno prijeteljske v kljub potovanju nemškega cesarja na Rusko; v dokaz temu je nedavno prejel Karnot ruski red sv. Andreja. — V Belgiji so delavci v nekaterih premogokopih ustavili delo, ker ne morejo živeti pri skromnem plačilu; kakih 15tisoč delavcev je nehalo z delom. — Na španjskem še vedno kolera gospodari po raznih pokrajinah; vzlasti pa divja v Arabiji in Japanu.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V notranjski Bistrici je državni poslanec dr. Ferjančič poročal volilcem o svojem delovanju v državnem zboru; povedal je g. poslanec mnogo zanimivega o gospodarskih in narodnih zadevah in zato so mu bili vsi poslušalci hvaležni; čudno se je pa mnogim zdelo, kakó da je g. poslanec ob enem zatrjeval, da je za versko šolo na narodni podlagi, v isti sapi pa je pobijal izjavo škofov v gosposki zbornici, še bolj pa pastirski list avstrijskih škofov, kateri mu ni všeč v mnogih zadevah. Čudno, da poročila nič ne omenjajo, je-li kdo volilcev pojasnil g. poslancu, da njegovi nazori v tem oziru in vzlasti gledé na pastirsko pismo avstrijskih škofov niso nazori mnogih njegovih volilcev. — V Loškem potoku je sklical dne 24. avgusta kanonik

g. K. Klun volilen shod, kjer je prav zanimivo in po domače pojasnjeval obilno zbranim možem o svojem delovanju v državnem zboru. — Z Goč na Vipavskem se nam poroča: V sredo pred polnočjo je začela goreti dvonadstropna hiša posestnika Habé-ta ml. Ogenj se je zatrosil brčias iz neprevidnosti. Nosili so prej fižol pod streho, in morda je kdo kadil. Domačini so takoj prihiteli na pomoč ter so nosili iz goreče hiše, kar so mogli. Starega „pikolita“ so rešili za 1000 gld., a stara koruza in druge stvari so zgorele. Vipavsko gasilno društvo je hitro prišlo na pomoč. Ljudje so od daleč nosili vodo in domačini so dali vso, kar so jo bili prejšnji dan pripeljali za dom. Ob 3. uri so ogenj udušili, vendar sta ostala dva gasilna moža na mestu za pomoč v

Listek.

Kdo kakor Bog?

(Zgodovinska povestica.)

I.

V tihi postranski ulici — bilo je v nekem mestu na Laškem koncem meseca februarja l. 1868 — kamor ni segal šum predpustnih veselje, stala je hiša, ki se je po svoji zidavi ločila od drugih; nad vhodom svetila se je velika pozlačena zvezda; nekateri ljudje so hvalili gospodarjevo domoljubje, drugi pa so si šepetali, da je hišni gospodar „freimaurer“ ali prostozidar, in da je njegova hiša prostozidarska loža, kjer se zbirajo njegovi prijatelji prostozidarji v posvet.

Res je bilo tako; moške, ki so vstanavljali mlado italijansko kraljestvo, pred vsemi zloglasni Mazini, imeli so tukaj svoje zbirališče. Oni večer jih je bilo zbranih nenavadno veliko; med drugimi prišel je „častitljiv brat“ iz Genove z važnimi novicami; posvetovati se jim je bilo, kako zadati smrtni udarec

katoliški cerkvi in nje poglavarju papežu. Kar so tedaj sklenili, izvršili so dve leti pozneje 20. sept. 1870 l., ko so vzeli papežu rimsko mesto. Prišel je pa ta častiti brat tudi za to, da se maščuje nad gorečim duhovnom patrom Avguštinom, ki je v različnih spisih odkrival svetu zlobne nakane prostozidarjev ter si s tem sevêda nakopal njih smrtno sovraštvo.

„Zadnji čas je“, začel je častiti brat iz Genove, „da se maščujemo nad patrom Avguštinom; on je namreč v zadnjem času raztrosil med ljudi novico, da mi skrunimo pri svojih shodih posvečene hostije, katere nevedna druhal po božje časti; taka poročila zamorejo ljudstvo razburiti zoper nas, zato bi bilo prav, da v pravem času odstranimo to nevarnost.“

Predsednik zboru prekine govornika in pravi: „To bo težko izvršiti; zakaj župnik Avguština ima za svojo trditev tako tehtne dokaze, da jih skoro ni mogoče ovreči. Pripoveduje namreč, da dajemo spridenim vlačugam denar, da gredó k sv. obhajilu, da shranijo hostije in jih nam izročajo; mi pa, da

slučaju. Sreča je bila, da je bilo vreme mirno, sicer bi šla vsa vas. Pogorelec je bil zavarovan. — V Adlešičih na Belokranjskem je toča napravila mnogo škode; trtna uš se zelo širi, suša je neizmerno pritiskala, zato bodo sadeži naši le borni. Vtonil je v Kulpi 11 1/2 leta star deček Jož. Adlešič iz Burge, vozil se je v čolnu in ponesrečil. — Družbi sv. Cirila in Metoda so podarile vnete Slovenke v Litiji in Šmartnem 100 gld. — V St. Petru na Notranjskem se je zelo opekel s smodnikom 14letni Tomaž Brgoč, ko so streljali na cesarjev rojstni dan. — Dne 25. avgusta je daleč na okrog divjal grozni vihar, ki je pri hišah, na vrtilih in zlasti po gozdovih napravil neizmerno veliko škode. Iz raznih krajev smo dobili obširna poročila, katerih seveda vseh ne moremo objaviti. — Utonil je dne 25. avgusta 12letni S. Poljanšek. — V Gorjah so praznovali svojo 25letnico posebno slovesno ti-le gospodje: Janez Ažman, župnik v Gorjah; Lovro Brgrant, župnik v Logatcu; Matej Jereb, župnik v Šentjanžu na Dolenjskem; Matija Kadunc, administrator v Preloki; Karol Klun, kanonik, državni in deželni poslanec; dr. Miha Mogulič, župnik v Stillfriedu pri Dunaju; Damijan Pavlič, župnik v Kostanjevici; Fr. Štrukelj, duhovnik na Šmarni Gori. Tem so se pridružili trije tovariši, ki so v Ljubljani latinske šole izdelali, pa bili v Trstu posvečeni: Monsig. Janez Legat, katehet na državni gimnaziji in vodja deškemu semenišču v Trstu; Anton Notar, duhovni ekspozit v Plavli blizu Trsta in Janez Varl, kapelan pri novem sv. Antonu v Trstu. — V Repnjah so dobili v zavodu šolskih sester nove orglje

ki se prelepo prilegajo cerkvi Jezusovega presvetega Srca. — Na graški razstavi so dobili nagrade kranjski čebelarji gg.: Miha Ambrožič iz Mojstrane, Martin Dragan iz Bele Peči in P. Dokoupil iz Dol. Dupelj. — V Alojzijevišče so sprejeti: v IV. razred Jakob Žust iz Poljan nad Skofjo Loko; v III. razred Josip Bravhar iz Voklega pri Kranju, Evgen Legat iz Zagorja, Josip Očepek iz Zablance pri St. Lambertu, Vinc. Ogorelec iz Škofljice pri Šmarji, Jak. Ogrizek iz Matenje Vasi pri Slavinu, Maks Pirnat iz Moravč, Janez Plahutnik iz Ljubljane, Franc Rebol iz Predvora, Štefan Tržkan iz Sostrega, Valentin Zabret iz Predoselj, Josip Zupan iz Grada, Alojzij Mesar z Jesenic. Vseh gojencev je 43. — Na Vrhniki je umrl znani domoljub, bivši deželni poslanec Franc Kotnik, veleposestnik in tovarnar, ki je v oporoki mnogo denarjev volil za dobrodne namene.

Iz Polhovega gradca. Nič veselega ti ne poročam, dragi „Domoljub“. Zapustil nas je kaplan č. g. Janez Hladnik, zares obče čislani, mnogozaslužni gospod. Bralno in gasilno društvo zgubili sta svojega ustanovitelja in zaščitnika, šola neutrudljivega učitelja, zvestega prijatelja mladine. Bog naj gospoda Janeza varuje na njegovih potih! On nam ne izgine iz spomina. Hvaležen spomin hranimo v svojih srcih.

V ponedeljek t. j. 25. dan avgusta razgrajala je po naših hribih srdito nevihta. Podirala je kozolce, lomila ali celó ruvala je drevesa. Dežja je bilo čisto malo. — V nedeljo pred Malim Šmarnom t. j. dne 7. septembra priredi naše gasilno društvo javno

pri svojih shodih vanje plujemo, jih zasmehujemo, z bodali prebadamo in v ognju satanu darujemo. Dokaze za to, da se je to nekaterikrat v resnici zgodilo, podal je Grenobelski škof Fava v svojem pastirskem pismu.“

„Vendar je treba vse to ovreči“, pravi čast. brat iz Genove.

„Seveda treba, vendar je težko, vzlasti odkar nam je ves račun zmedla znana Marjeta Bezocijeva“, pojasnjuje predsednik.

„Kdo je ta ženska? Neznana mi je popolnoma.“

„Ona je“, nadaljuje predsednik, „na smrtni postelji patru Avguštinu o tej zadevi vse izpovedala in mu v dokaz zato izročila tako oskrunjeno hostijo. In to gre kakor ogenj od mesta do mesta in nevedno ljudstvo se s studom odvrča od nas.“

„Kaj vraga, in mi vse to mirno gledamo?“ roti se brat iz Genove, „tukaj kakor vidim ne pomagamo nič dokazovati in govoriti; tukaj treba delati, ako se ne moremo oprati za preteklost, si moramo vsaj zagotoviti prihodnost. Usta, ki take reči trosijo med svet, naj obmolkejo za vselej in roka, ki je

to pisala, naj zastane na veke!“ — „Častiti brat Vincento torej misli, da treba s pota spraviti takega kričača?“ „Da! Umreti mora!“ reče Vincento z zamolklo besedo, vstane, dvigne bodalce kvišku ter nadaljuje s slovesnim glasom:

„S polno oblastjo, ki mi je izročena obsodim v smrt patra Avgušтина, izdajalca naših skrivnosti!“

Vsi pričujoči vstanejo in potrdijo to obsodbo s tem, da trikrat pred-se potegnejo levo roko.

„Kdo bo to nalogo prevzel? Ali naj izsrečkam ime onega brata?“ vpraša predsednik.

„Ne“, reče brat Vincento, „jaz hočem prevzeti ta nalog. Lepo priliko imam, da se zmaščujem nad duhovnikom in njegovim bogom v hostiji, ha, ha!“

II.

V majhni cerkvi Marijnega oznanjenja, ki je bila podružnica fare, katero je oskrboval župnik Avguštin, bila je pustni torek zvečer posebna slovesnost. Veliki altar je bil krasno ozaljšan z zelenjem in cvetjem, brez števila sveč in lučic gorelo je okoli altarja, v sredi pa je stala monštranca z Najsvetejšim.

tombolo pred grajščino v prid svoji blagajnici. Dobitki so raznovrstni in jako zanimivi.

Da bi se iste slavno občinstvo vdeležilo v obilnem stevilu!

Šmartno ob Savi, 1. septembra. (Nesreče.) Zadnji dopis iz naše vasi naznanjal je čast. bralcem „Domoljuba“ nesrečo, katero je povzročil požar. Tudi danes nimam poročati kaj veselega.

Predzadnjo nedeljo, 24. m. m., zgodila se je pri tukajšnjem vaškem kovaču Matiju Bobnarju velika nesreča. Oče in mati odšla sta oba k maši, pustivši doma troje nedoraslih otrok. Otroci našli so neke žveplenke ter se igrali z njimi pred vežo v kupu slame. Razume se, da se je slama pri veliki takratnej suši hitro unela, ter tako ožgala dveletno deklico, da je potem v treh urah v silnih bolečinah umrla. Pač ne more se dovolj priporočati, da pazite na vžigalne klinčke, ker vedno in vedno se čuje o nesrečah, ki se zgodé po neprevidnosti z ognjem. — V ponedeljek 25. m. m. imeli smo tu pri nas tudi silen vihar. Podiral je drevje in kozolce ter napravil zdatno škodo marsikateremu gospodarju. V bližnji vasi Tomačevo splašili so se med viharjem konji, ter so v silnemu diru pohodili 16letno Lucijo Marn tako močno po obrazu, da je prav zelo poškodovana.

Letina je bila letos do sedaj še dovolj ugodna, žita namlatilo se je še dovolj. Le ajda zelo slabo obeta, dasiravno prve dni cvetja ni slabo obetala, a sedaj prav slabo kaže. Tudi zelje močno gnjije. Pri letošnji nizki ceni se za ta pridelek tu na Posavju ne bode dobilo toliko, kot po navadi druga leta.

Tam kraljuje Kralj večnosti v podobi kruha, da ga časté in molijo njegovi podložni. Prišlo je mnogo ljudstva, zakaj prvičrat se je v tej cerkvi pustni dan obhajala ta pobožnost. Posebno je pa vleklo ljudi v cerkev, ker so zvedeli, da ima pater Avguštin poseben vzrok za to slovesnost, da hoče s tem zadostiti za silno nečast, ki se je v tem mestu zgodila Najsvetejšemu.

Župnik Avguštin kleči nepremakljiv pred altarjem; to je mož v najboljših letih, visoke postave, na obrazu mu je poznati prestane bridkosti in to pričajo tudi pred časom osiveli lasje. Njegove oči, ki se obračajo proti Najsvetejšemu, žaré ognjene navdušenosti za Boga. Ko je cerkev polna, vstane duhovnik od altarja ter gre na prižnico. Mehak in tresoč je bil njegov glas, ko je prišel svoj govor:

„Predragi! Zbral sem vas nocoj okrog sebe, da žalujete v cerkvi z menoj zaradi zločina, ki se je izvršil v tej cerkvi, da zadostujete za nečast, s katero so sovražniki krščanskega imena oskrunili Najsvetejšo. Tje k obhajilni mizi, kjer se vi tolikrat zbirate k vrednemu sv. obhajilu, drznile so se nesramnice brez

iz Vodic. Kakor drugod, tako je tudi pri nas dné 25. m. m. zvečer divjal strašen vihar, kakoršnega ljudje že davno ne pomnijo. Ruval in lomil je bele smreke in borovce, kakor žveplenke; še močnejši hrast se ni mogel strašni sili protiviti. V vodiškem gozdnem delu, na takozvanih Mekotah, je padel tak, da ga komaj dva moža obsežeta, ravno, ko je neki tukajšnji posestnik iz gozda drva peljal. Umaknil se je toliko zgodaj, da so le nekatere veje zadnji del voza oplazile. Vihar je pa še mnogo kozolcev podrl in več škodo gospodarjem napravil. — Še drugo nesrečo Vam hočem sporočiti. Dné 28. t. m., ob polu 12. uri dopoldne, ko so bili še vsi ljudje na polji, je šestletni deček posestnika Jakopovca v Vodicah na skednju zakuril. Klaja in skedenj sta bila hitro v plamenu. Vsled piša in pomanjkanja vode unela se je in pogorela tudi hiša tega posestnika in kočja revnega bajtarja Lukana. Druga sosedna poslopja so s trdom rešili, živino s hleva tudi; le priklonjen pes je v plamenu poginil. Vedno je bil komaj meter oddaljen od hiše, a vsled vročine in nevarnosti se ni upal nihče blizu. S tem se je zopet pokazalo, kako je neprilichno delati vodnjake blizu hiš. Pogoreleca sta bila zavarošana. Stariši le preradi puščajo majhne otroke same domá, in žal, jih marsikatera nesreča ne zmodri.

Tustan pri Moravčah, 26. avgusta. (Strašen vihar.) Proti večeru pretečenega dné čulo se je tu sem vrvenje močnega vetra iz zahoda. Komaj pa se je jela noč delati, imeli smo vže hud vihar pri nas. Lomastenje njegovo in blisk, ki ga je

opravljene spovedi, prejele so sv. hostijo, jo vzele iz ust, zavile v svojo rutico in jo za denar izročile najhujšim zopernikom katoliške cerkve — freimaurerjem. Ti so hostije oskrunili, z bodali prebadali, vrgli jih v nesnažno posodo in jih poslednjič sožgali. O strašna zloba! O peklensko hudodelstvo! Zakaj se ni odprla zemlja, da bi bila zlobneža požrla? Zakaj ni v trenutku neskončno sveti Bog v svoji pravični jezik končal teh zlobnežev? — Toda Bog je usmiljen, ker je več in ima čas, da kaznuje sovražnike ob svojem času. Mi pa ne smemo klicati obsodbe nadnje, pač pa nam je sveta dolžnost, da zadostujemo za toliko nečast. Zato sem vas zbral nocoj okrog sebe, zato goré sveče, zato je izpostavljeno Najsvetejšo . . .“

Z vedno silnejšo navdušenostjo je duhovnik govoril in ko je končal, ni bilo suho nobeno oko. Tedaj pa se oglasé orglje v milodonečih otožno-resnih glasovih in izbranih pevcev vbrani glasovi pričeli so s pretresljivimi žalostinkami, ki se prepevajo veliki petek:

„Ljudstvo moje, kaj sem ti storil, ali s čem sem te razžalil? Odgovori mi!“ To so glasovi večno

spremljal, napolnila sta ljudi tako s strahom, da so se poskrili v hiše. Šele, ko je čez kake pol ure ponehal, upali so si na plano. Med tem, ko so jedni spravljali fižol, kateri je nevihta izmetala iz kozolcev, ali pa od viharja na tla položeno slamo-strešnico skupaj vezali, in so drugi gledali podrta in razkopana poslopja, čulo se je zdihovanje jednega k družemu: „Ti, dolgo časa vže tlačim travo, pa še nisem doživel tako strašnega večera. Mislil sem, da ima biti sodni dan. Vsem gospodarjem pa je kolikor toliko raztrgalo strehe na poslopih, polomilo sadno drevje in otreslo na tla precej sadja, iz katerega delajo tolkovec. Ant. Kunavarja, p. d. Peleta iz Gornjega Tustana in njegovega sina bi bilo kmalu ubilo. Šla sta namreč, ko je vihar malo ponehal, gledat po vrtu. Kar zopet butne veter in jima za hrbtom podere veliko hruško, od katere sta bila ravno odšla. Isto tako je razsajal veter v vaseh: Gornji in Spodnji Javoršici, Vrhpolji, Maravčah, kjer je podrlo župnikov in še nekaj družih kozolcev, ter selih, ki leže proti vzhodu. Škoda je povsod velika.

Iz Celovca. (Kdo ščuje?) Čeravno smo mi vedno mirno in previdno pisali, ker dobro vémo, da se vsaka naša beseda na tehenco poklada, in da nasprotniki kar prežijo, kdaj bi nas mogli za kako nepremišljeno besedo prijeti, — vendar so našemu listu „Miru“ očitali, da ljudstvo ščuje in hujska. Kdor pa oboje liste bere, bo dobro vedel, da tako očitane v resnici le nasprotni, nemško-liberalni listi zaslužijo, kajti oni ne poznajo nam in naši stranki

nasproti nobene dostojnosti in se ne ustrašijo nobene laži in nobenega natolcevanja. Posebno se je to dokazalo po žalostnem dogodku Podkloštrom. Ko so nesrečnega Šojerja pokopavali, je iz Laškega privandran vrednik Foresti prihitel iz Beljaka in pri odprtem grobu ljudstvo ščuval zoper nas, čeravno takrat, kakor še dandanes, nobeden ni vedel, kdo ga je zabodel. Slavil ga je takrat in potem v listu „kot mučenca svojega prepričanja in nemške stranke“, čeravno je Šojer sam priznal, da je le prisiljen z Nemci volil, ker je bil pri H. Majerju v službi. Potem pa se je začel „haló!“ v liberalnih listih, med katerimi se je s predrzno lažnjivostjo posebno odlikoval Forestijev slaboznani list „Deutsche Allgem. Zeitung“ v Beljaku. Župniku Einspielerju so kar naravnost očitali, da je on umora kriv. Poleg tega nesramnega očitanja je Foresti v svojem listu kopicil laž na laž, kakor jih našteva naš dopis iz Peč v zadnjem „Miru“. Ne bomo na novo zavračali vseh teh lažij, le najbolj nesramne moramo še enkrat omeniti, da pošteni ljudje spoznajo podlost teh pisunov. Z razprtimi črkami je Forestijev list poročal, da je župnik Gregor Einspieler nasprotnike v javnem nagovoru imenoval „nemške pse“. Kaj tacega pa mu še nikdar ni prišlo na um, in sploh takrat ni bilo nobenega javnega govora. Predrzna in nesramna je laž, da so Slovenci na župnikovo znamenje padli po liberalcih. Predrzna je laž, da se je župnik branil, umirajočemu podeliti sveto olje in da ni pustil zvoniti mrtvaškega zvončka. Na prvo vest je župnik kar tekel k umirajočemu;

zveste, a od ljudi vedno zaničevane ljubezni božje, ki segajo človeku do dna srca in pretresajo njegovo dušo. — Za sklep pa je odgovarjaje pelo vse ljudstvo psalm: Miserere! in lepa slovesnost se je sklenila z vrstico: Zanesi Gospod, zanesi svojemu ljudstvu, katero si odrešil s svojo dragoceno krvjo!

Blizo vrat stal je lepo oblečen gospod, zaničljivo je gledal po ljudeh, ki so klečali po cerkvi, on je bil edin, ki ni upognil svojih kolen pred Najsvetejšim. Pazljivo je poslušal duhovnika, večkrat zmajal z glavo in na polglasno zamrmral. Predno je slovesnost končana, zapusti cerkev z besedami:

„Maščevati se hočem; prilika je lepa!“

Tega človeka že poznamo; on je brat Vincento, ki je v zboru prostozidarjev vsprejel povelje, da odstrani župnika Avgušтина.

III.

Obmolknili so glasovi orgelj in potihnilo je petje v cerkvi Marijnega oznanjenja. Ljudstvo je že davno zapustilo svetišče, sveče je cerkvenik pogasil, le večna luč še skrivnostno plapolá pred velikim altarjem,

kjer še vedno kleči pater Avguštin, šepetajoč besede: Zanesi, Gospod, zanesi svojemu ljudstvu! Pozno v noč se podá tudi on domu; ko pride na ogel ceste, zagleda pod lopo nasprotne hiše človeka, zavitega v plašč; gotovo čaka na koga, si misli duhovnik in jo zavije okoli vogla dalje. Toda v tem trenutku začuje strel, in krogla mu zabrenči ravno memo obraza. Precej zasliši duhovnik tek urnih nog; človek izpod lope je bežal, kolikor so ga nesle noge. — Komu je bila pač namenjena krogla? Gotovo le duhovniku. In kdo ga je napadel? Tat ali ropar ne; zakaj tak bi bil od blizu izvršil svoje hudo-delstvo in vprašal po denarju. Take misli so rojile duhovniku po glavi. Hitro se mu je vse zjasnilo: To so storili prostozidarji iz maščevanja, vedel je, da jim je trn v peti; ta večer je zopet odkril njih zlobo in zato ga hočejo s pota spraviti.

Razburjen je prišel domu in solze zahvale so mu rosile lice, ko je pokleknil doma pred križem v znamenje hvaležnosti, da je tako čudovito rešen iz smrtne nevarnosti. — V sredi mesta pa je med tem v veliki kavarni vse živo ljudi. Pri neki mizici

zvonjenje z mrtvaškim zvončkom pa Podkloštrom ni v navadi, in tudi v tem slučaju tega nihče zahteval ni.

S takimi nesramnimi lažmi so ti pisuni razburili celo deželo. Napravili so posebno izdajo dotične številke Forestijevega lista, opozarjali na njo z velikimi plakati in na tisoče iztisov brezplačno raztrosili po celi deželi, posebno v Podjurski dolini, da bi zbegali volilce in zaprečili izvolitev Einspielerjevo. Razburili so posebno meščane, in zadnje tedne se po krémah ni družega govorilo, ko o tem dogodku. Liberalci so preklinjali duhovnike in Slovence, tako da si narodnjaki skoro na ulico niso upali. Ne vemo, komu bi se bolj čudili, ali predrznosti takih časnikarjev, da si upajo brez dokazov v rokah take laži in obrekovanja po svetu trositi, — ali lahkovernosti liberalnega občinstva, da takim listom vse na besedo verjame.

Pošteni ljudje naj zdaj razsodijo, kdo na Koroškem hujska in ščuje, kdo nemir dela? Najbolj žalostno pa je, da proti zlobnosti, lažljivosti in sovražnosti teh liberalnih listov nimamo nobenega orožja, nobene brambe.

Dokler ne dobimo vlade, ki bi branila tudi manjšine, tako dolgo je naš položaj neznosen. Kaj bi nam tudi koristilo, ko bi imeli v deželnem zboru prav pet slovenskih poslancev? Nemško-liberalna večina jim ne bo niti za las prijenjala. Le iz Dunaja zamoremo pomoči pričakovati; dokler se pa grof Taaffe drži načela, da se je treba v vsaki deželi opirati na močnejšo stranko, slabejšo

pa brez pomoči pustiti in večini v brezpogojno oblast izročiti, tako dolgo ostanemo brez upa.

Voditeljem in poslancem slovenskega naroda bo pa treba resno prevdariti, ali jim še dalje kaže, podpirati sedanjo vladno ali ne? Mi smo do sedaj še kolikor toliko hodili z vladno stranko, in če smo vladno kedaj grajali, zgodilo se je na dostojen način. Pa kako hvalo in plačo žanjemo za to? Ali ne vidimo, da nas vlada pušča brez pomoči in da nas prepušča v oblast tistej stranki, katera vladi ostro nasprotuje in na njej ne pusti dobrega lasu? Ko bi sam Plener vodil ministerstvo, ne moglo bi se nam slabeje goditi. Zato se Taaffejevega padca več ne bojimo, nasprotno mislimo, da bi nam le kak prevrat v notranji politiki zamogel prinesiti če ne popolno rešitev, pa vsaj nekoliko olajšanje.

S Koroškega. (Izid volitev.) V Velikoveu je naša stranka sijajno zmagala. Slovenska kandidata sta dobila: Einspieler 84, Muri 88 glasov; nasprotnika pa komaj: Plesivčnik 22, Maierhofer 24 glasov. Volilni komisiji je predsedoval gospod župnik Škrbinec. Prvokrat se je cela volitev vršila v slovenskem jeziku. Vse je šlo mirno. Po končani volitvi so se naši volilci zbrali zopet pri Kolorosu, kjer so prisotnega poslanca Einspielerja navdušeno pozdravili. Volitev in ta pozdrav je bil najboljši odgovor na grdi krik in nezaslišano rogovilstvo in ščuvanje nasprotnikov. Zastonj so trosili laž na laž, zastonj grozili in begali; naši možje so ostali neomahljivi, niti eden se ni izne-

sedita dva gospoda ter se živahno razgovarjata. — „No, ali se ti je posrečilo? Ali je mrzel?“ vpraša prvi natihoma svojega tovariša.

„Ni, — vrag vedi kako, da mi je ušel, zbral sem pripraven kraj, meril dobro in vstrelil v najugodnejšem trenutku, a nisem zadel.“

„Zakaj pa nisi drugič streljal?“

„Bal sem se ljudi, katere sem začutil, zato sem jo urno popihal.“

„Slabo si se držal, take lepe prilike ne boš več imel“, govoril je tovariš, „ti si bojazljiv kakor zajec. Zakaj nisi tega ničvrednega človeka podrl kakor psa z vsemi šesterimi krogli, ki jih braniš v revolverju? Sedaj seveda bo pazljiv in če policija zvé, zna vse priti na dan.“

„Tega se ni bati, saj pater ne vé, odkod je prišla krogla, ki ga je imela zadeti.“

„Kako ne bo vedel? Zelo nespameten bi moral biti, ko bi ne slutil svojih nasprotnikov in njih naklepov. Sedaj bo še huje deloval proti nam, sedaj pride nam še policija na sled, ako on naznani no-

cojšen dogodek. Ne, on mora umreti, in sicer brez odlašanja, kolikor prej, toliko bolje.“

„To bo težko izvršiti.“

„Težko ali lahko, mora biti; jaz to prevzamem, pojdiva v ložo.“

Po teh pogovorih sta odšla tovariša; načrti, ki sta jih kovala s potoma, bili so črni kakor noč, ki ju je obdajala.

IV.

Drugi dan je bila pepelnična sreda. Župnik Avguštin je že opravil cerkvena opravila, tudi svoje duhovniške molitve in vtujen od dogodkov prejšnjega dne nameni se zvečer kmalu k počitku. V mraku pa nekdo potrka na vrata. Njemu neznana ženska mu pride povedat, da leži v ulici N. št. 3 nevarno bolan mož, družinski oče, ki najbrže ne preživi noči in želi z njim govoriti in previden biti. Duhovnik jo vpraša, zakaj da ni šla k domačemu župniku, kamor spadajo hiše dotične ulice; ženska odgovori, da duhovnika ni doma in da, ker je nevarnost velika, ni upala čakati in je hitela po najbližnjega.

veril. Vse je bilo veselo tako srečnega izida. Po več krajih so topiči oznanjevali zmago, namreč v Štebnu, na Kokju, v Humčah, Šmihelu itd. V Celovcu sta bila zopet izvoljena Laks in Seebacher. Naša stranka se volitve ni vdeležila, česar pa „Celovčanka“ niti ne omeni in kar tudi molči o manjšini v St. Mohorju. Tudi mi še nimamo poročila od tam, s koliko večino da sta prodrli dr. Abuja in Nischelwitzer. Po poročilu „Freie Stimmen“ dobil je dr. Abuja 56, Nischelwitzer 55, Ehrlich 16, Huber pa 20 glasov. Da bi bile slovenske občine Podkloster, Strajaves in Smerše z nami volile, bila bi lahko zmaga naša. Nemški konservativci so nam tudi tukaj le malo pomagali, kakor se vidi, kajti tistih 16 glasov, ki jih je Ehrlich dobil, so menda večinoma slovenski. V Beljaku nismo volili. Nasprotniki so imeli tri kandidate; Tengg je propadel in izvoljena sta bila Oraš in Unterkofler. V Wolfsbergu sta voljena Leopold Pongratz in Jožef Otič. Najbrž sta oba liberalca. Noben list nič ne pove, kaj je tam delala konservativna stranka. V Št. Vidu sta voljena Hock in Funder; v Spitalu Walter in Supersberg. Vsi voljeni Nemci so liberalci. Nemški konservativci niso nič delali; zato smo morali mi Slovenci prestajati ves vroči boj, vse strahovanje in ves fanatizem razjarjenih nasprotnikov. Vkljub temu je število naših glasov narastlo tako v Velikovecu, kakor v Celovski okolici. Na ta uspeh smemo ponosni biti in z zaupanjem gledamo na bodoče volitve v državni

zbor. V enem okraju (Celovec-Velikovec) smemo na zmago upati tudi po sedanjem volilnem redu. V deželnem zboru naši glasovi itak nič ne zaležejo; več pričakujemo od državnega zbora in za to volitev bomo delali z vsemi našimi močmi.

Štajarsko. V Ljutomer je dne 19. avgusta pridrdral prvi vlak za poskušnjo po novejši železnici iz Radgone. — V Razvanji pri Mariboru je v prepiru gostilničar Mom usmrtil posestnika Irgoliča. Ko bi človek hotel rabiti pamet, bi pač ne prišlo do tako strašanskega dejanja! — V nekej krčmi blizu sv. Petra ob Dravi so se v nedeljo fantje „svadili“ in se začeli pretepali. Vrli župan Flucher jih je prišel mirit, ali prijaznega moža so hudobneži ranili z noži in skamenjem. Bodi pristavljena sledeča opombica: Vsaka dobromisleča oseba želi podporo pač tudi gostilničarjem. Ali od druge strani bi od krčmarjev bilo lepo, ako bi vsaki svojim gostom ponujal zraven telesnega krepila še živeža duševnega, namreč tako, da za obiskovalce na mizo polagajo poštene časnike. In mladenič, kateri ima veselje do berila, bode tudi pri kupici vina držal v roki list, ki ga je našel na mizi; zaveden čitatelj bo berilo iz srca rad razlagal ob enim svojim tovarišem ter „nevedne učil“ in s tem celo v gostilni delal „dobro“ delo. Staviti pa upamo goldinar na groš, da se take vrste zmerni pivci, ki so krščanski „dobre“ volje, ne bodo pretepali in medsebojno mesarili. — Gašpar Rutar, duinar na Janžjivru pri Slovenjigradu, je pijan padel s svojega ležišča in umrl. Modri Sirah (19, 1) piše, „da delavec, ki je pijanec, ne bode obogatel“

Neki strah je prevzel župnika, toda zdelo se mu je vse tako naravno in verjetno, da je precej se napravil na pot k nevarno bolnemu, klicala ga je pastirska dolžnost. — Urno gre v cerkev, vzame sveto popotnico ter skrito kakor je v onem mestu žalostna navada, gre v svoji navadni obleki brez spremljevanja s sv. popotnico za žensko. Po dolgem potu prideta v naznanjeno ulico ter se ustavita pred visoko hišo. Dekla pozvoni. Več lepo oblečenih gospodov sprejme pri vratih duhovnika, ki ga peljejo v prostorno sobo.

Pater Avgustin se strese strahu, ko vstopi v dvorano. Obrazi spremljajočih gospodov so se mu zdeli sumljivi; čudno se mu je zdelo, da ni nikjer nobene ženske, nobenega otroka pri bolnem očetu, in ta velika dvorana pač ni pripravna za bolnika. Tisoč misli mu je rojilo po glavi, nič dobrega ni slutil, a nazaj ni bilo več mogoče. Spremljevalci zapusté sobo in ključé se zasujejo v vratih, duhovnik je bil v dvorani zaprt. Nikjer ne vidi nobene postelje; le velik zastor visel je na eni strani dvorane. Za zastorom, si misli duhovnik, počiva bolnik, zato

odgrne nekaj zastora ter nagovori bolnika: „Gospod, klicali ste me, da bi radi z menoj govorili. Kaj želite?“

Nobenega glasu, nič odgovora. Duhovnik še enkrat vpraša. Vse tiho. Duhovnik posluša, a niti sape bolnikove ne čuje. Tedaj vzame z mize svečo, posveti na posteljo, a skoro bi bil omedlel od groze. Pred njim je ležal mrtev človek, ne bolan; najbrže tudi nič bolan ni bil, ker je popolno napravljen ležal na postelji; najbrže ga je zadel mrtvoud. Obraz je bil silno spačen, oči izbuknjene; pri desni roki pa je ležal revolver, vseh šest krogelj je bilo še nabasanih in kazalec umrlega se je še skoro dotikal petelina.

S strahom spozna duhovnik v umrlem onega človeka, ki se je pustni torek tako nespodobno vedel v cerkvi za vratmi. Vse se je duhovniku pojasnilo. Nastavili so mu past in ta, ki se je bolnega delal, imel ga je usmrtiti, drugi bratje pa so prevzeli skrb njegovo truplo odstraniti.

Poln raznih čutil sklone se duhovnik k mrličevi postelji ter začne prositi Boga milosti za umrlega.

in (37, 34) da „zavoljo pijanosti jih je že veliko pomrlo: kdor pa je trezen, ta si življenje daljša“. — Pri sv. Nikolaji blizu Mislinja je Janez Trunk lomil kamenje in zadel na človečje okostje, ki je tam zagrebno ležalo, kakor sodijo, menda že okoli 20 let. Iz okoliščin sklepajo na storjeno hudodelstvo, — V kovačnici na Tepini pri Konjicah je pri izdelovanju odskočil kos železa na roko pomočnika Lanmuta tako nesrečno, da je siroti prerezal glavno žilo na levi roki. Onesrečenca so spravili v bolnišnico. — Mladinoljubi so v Mariboru, v Ptuiju, v Celju ustanovili o svojem času „Dijaško kuhinjo“, tako se imenujejo društva, ki podpirajo ubožne „študente“ ali dijake. V Celju se je tekom zadnjega šolskega leta zbralo 1066 gold. S tem se je obed oskrbel vsaki dan 20 do 25 dijakom, ki so dobili skupaj 5330 porcij jedil. Med podpiratelji je 44 duhovnikov in 56 drugih slovenskih gospodov. Čudno je, da med imeni dobrotnikov ne najdeš niti jednega Nemca! — Miha Golobar iz Pečovnika pri Celju je žito peljal v mlin. Potoma so se splašile vprežene krave. Vsled

tega se je voz prevrnil v Savino, a voznik se je oškodoval, da je siromak sledeči dan umrl. — Pri sodišči v Kozji je skoz nekoliko dni visela bela zastava v znamenje, da so tamošnje ječe bile prazne. Ko bi ljudje vselej ravnali po vesti in po pameti, bi pač bilo veselje gledati bele zastave pri sodiščih. Le škoda, da zastavo z barvo „nedolžnosti“ in „veselja“ prehitro skrijejo. — V Hrastniku je 25 let stara deklina Gizela Bračič po nesreči prišla pod železnični voz in je tam sirota izdahnula dušo. Delavka Ana Gričar pa je pri kopanju premoga v Trbovljah padla v 20 metrov globoko jamo in umrla. Staroslavni modrijan Sokrat je rekel, da „smrt je dolga pot, s katere se nihče ne povrne“, a Vzveličar opominja: „Bedijte, ker ne znate ne dneva ne ure“ smrti, za katero še potem sledi sodba! — V Zabukovici pri Grižah je pogorelo posestnikoma Galiču in Govejšeku, v Zdolah pri Kozji pa Rupretu gospodarsko poslopje, a na Studencu tik Maribora so otroci rudečega petelina spustili na streho Švarcovo.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako zaslediš čebele roparice. Če se hoče čebelar prepričati, so li ta ali oni panj napadle roparice, naj ujame nekatere čebele, ki hočejo iz panja zleteti, ter naj je stare. Ako vidi, da imajo čebele mehur napolnjen z medom, tedaj so to ro-

parice. Da pa najde tisti panj, iz katerega roparice prihajajo, naj potrese roparice nekoliko z moko ter naj postavi opazovalca k tistemu panju, od koder menijo, da roparice priletavajo. Če prileté tjakaj belo naprašene čebele, je našel roparsko druhal.

— Zunaj pa težko čakajo zarotniki, čudno se jim zdi, da ne slišijo nobenega strela; zato odpro vrata in radovedni pogledajo, kaj da se vrši v dvorani.

Tedaj pa se dvigne duhovnik v vsem svojem mašniškem ponosu in dostojanstvu, stopi proti vratom ter reče s slovesnim glasom:

„Gospodje, tukaj je že Bog razsodil! — Vaš tovariš je mrtev! — Mene torej tukaj ni več potreba. — Z Bogom!“ S temi besedami je odšel župnik Avgustin. Tuji gospodje so bili iznenadeni, nihče se ni zmenil za duhovnika, vsi hité k postelji, tam tresejo mrliča in ga prosijo, naj konča svojo šalo. Toda mrlič se ne gane; z grozo se prepričajo, da je mrtev. „Mrtvoud ga je zadel“ so rekli in ostali so kakoršni so bili. „Roka božja ga je zadela“, govoril je mej potoma domu župnik Avgustin, hvaležno občudujoč pota božje previdnosti, ki ga je tako očitno obvarovala dvakrat gotove smrti. — Pač res: Kdor v Gospoda zaupa, ne bo nikoli osramočen!

Kako hraniti jajca. Jajca, katera hočeš hraniti, ne smejo biti čisto nič navaljena. O jajcih, ki so bila izležena meseca marca ali aprila, pravijo, da so najbolj trpežna. To utegne priti od tod, ker v teh dveh mesecih kokoši navadno najmanj kokljajo in je torej lažje dobiti jajca, ki niso še nič navaljena, kakor pa meseca maja, junija in julija, ko navadno vse navskrižem kloka. — Pri razpošiljanji se je najbolj skazalo, jajca nekoliko namazati z laškim oljem; to se hitro opravi in je prav ceno. Namazana jajca se potem položé med pleve v velike sode. — Dobro je neki tudi, če se položé jajca v slano vodo (1 del soli, 10 delov vode). — V beležu se sicer jajca tudi precéj dobro ohranijo, a dobé neprijeten okus po zemlji. V ta namen se vzame 1 kilogram apna ter se poškropi s 6 in pol kilogrami vode, da razpade v prah, ta prah se dobro pomeša s 30 kilogrami vode. V sod ali lonec se dene na dno najprej ena plast peska; na ta pesek položé se jajca tako, da se rahlo dotikajo, ter se jih naloži 12 do 16 vrst eno vrhu drugega. Na to se vlije dobro premešani apneni belež tako, da stoji še nekaj palcev nad najvišjo vrsto jajec. — Angleži imajo še drug

način, ki se tudi dobro sponaša. Zavijó namreč vsako jajce posebej v papir od časopisov in potem se jih kakih 50 dene v mrežo iz močnih nitij. Mreža se tako tesno zaveže, da jajca drug pri drugem leže, ne da bi se mogla prevaliti. Ta mreža se obesi v hladnem kraju, kjer ne zmrzuje — še bolje v zračno klet — ter se vsak teden tako obrne, da visi zaporedoma enkrat zgornji, enkrat spodnji del mreže navzdol. Tako ostanejo jajca čez zimo sveža (frišna) in okusna. Poskusiti ni težko.

Tržna cena v Mariboru. Pšenica 5 gld. 90 kr., rž 4 gld. 30 kr., ječmen 4 gld. 20 kr., oves 2 gld. 90 kr., koruza 5 gld. 80 kr., proso 5 gld. 50 kr., hajdina 4 gld. 20 kr., krompir 1 gl. 70 kr., vse po hektolitru; kilo fižole 8 kr., leče 28 kr., graha 20 kr., riže 28 kr., sladkorja 36 kr., sljiv 20 kr., čebula 8 kr., komina 60 kr., hrena 24 kr., govedina, teletina in svinjetina po 56 kr.; liter vinskega kisa 20 kr., mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., 100 kilo sena 1 gld. 80 kr.

Razne vesti.

(Naznanilo.) Spisi in dopisi namenjeni „Domoljubu“ naj se v prihodnje pošiljajo z naslovom: Uredniku „Domoljuba“ v Ljubljani.

(Ljudsko gibanje na Kranjskem.) Tukajšnji uradni list poroča, da je bilo minolo leto na Kranjskem 3330 porok, 18.377 se jih je rodilo, 14.936 pa umrlo. Koncem minolega leta je bilo na Kranjskem 501.780 prebivalcev, in sicer 239.229 moških in 262.551 ženskih; aktivne armade je bilo 2267 mož.

(G. dr. Jernej Zupanec) znani slovenski narodnjak in starosta, ki si je s svojim mnogoletnim delovanjem in podpiranjem pridobil neminljivih zaslug za svoj narod, kateremu je udan še vedno z mladeniško navdušenostjo, praznoval je dne 22. avgusta svojo 80letnico, praznovala jo je ž njim slovenska Ljubljana in spošтовatelji slavljenčevi od blizo in daleč. Vzornemu domoljubu o tej priliki tudi prav iskreno čestita „Domoljub“, želeč, naj mili Bog blagega rodoljuba ohrani še prav mnogo let!

(Gosp. A. Praprotnik) vodja prve mestne deške šole, mnogo zaslužen pisatelj slovenski in blagi značajni rodoljub, sprosil si je zasluženega pokoja. Cesar ga je že pred leti počislal z zlatim križcem s krono. Želimo mu po tolikoletnem trudu prav mnogo let prijetnega počitka.

(Posebni vlak v Gorico in na Sv. Goro) odšel bode v soboto, dné 13. septembra letos iz Ljubljane z jako znižano ceno. Cena vožnji znižana je tudi na progi južne železnice iz Celja v Ljubljano, ter se morejo štajerski rojaki vdeležiti slovesnosti, ki se bo vršila na Sveti Gori. Kdor želi ob tej priliki ogledati si Trst, plačati mora vožnjo od Nabrežine do Trsta posebej. — Natančnejši pogoji in vožnji red razvidijo se na predzadnji strani priobčenem inseratu.

(V Istri) so dné 25. avgusta Slovani soglasno volili gg. Slavoja Jenka in Mate Mandića, katerih volitev italijanska večina v isterskem zboru ni po-

trdila, dasi sta bila voljena soglasno. Takih nezaslišanih krivic je pač malo po svetu, kakor jih morajo trpeti isterski Slovani.

(Na Tolminskem) je bil soglasno zopet za deželnega poslanca izvoljen gospod dr. Anton Gregorčič.

(Avstrijski srebrni goldinar v — novi slavi.) V kratkem bode postal naš srebrni „tolarček“ po goldinarji jako redek denar, in nastale bodo v tem oziru zopet take razmere, da bodo srebrni goldinarji pri nas popolnem zginoli iz prometa. Vzrok je navaden, kajti srebro v našem goldinarju — v njem je srebra 11.11 gramov — imelo bode na svetovnem trgu večjo ceno nego naš bankovec in ker tujina dá več za srebro, nego mi, izvažal bodo naše tolarčke v inozemstvo, kar je jako dobra kupčija, mi bomo pa zopet brez srebra, kakor do leta 1875. Seveda vseh tolarjev ne bodo pustili čez mejo, kajti nastali bodo časi, da bodo ljudje shranjevali srebrn denar.

(Duhovniške premembe v goriški nadškofiji.) Č. g. Karol Perinčič je premeščen iz Bovca v Trento; novomašnik č. g. V. Kragelj pride v Bovec, č. g. T. Rutar je premeščen iz Lokovca v Deskle, č. g. A. Pipan iz Kobarida v Lokovec, novomašnik č. g. J. Primožič pride v Kobarid, č. g. Janez Sedej iz Tolmina v Borjano, novomašnik č. g. A. Gergolet v Tolmin, č. g. Fr. Pipan gré s Šentviske Gore za oskrbnika v Jageršče, novomašnik č. g. Izidor Primoš pride za III. kapelana v Flumicelo.

(Duhovniške spremembe v škofovini Mariborskej.) Preč. gosp. Hribovšek Karol postal je kanonik v Mariboru, č. g. Stanjko pa župnik v Tinji. Prestavljeni so č. g. kapelani: Wolf v Pišce, Gabere k sv. Križu na Murskem polji, Kačičnik k sv. Štefanu pri Šmarji, Keček v Trebovlje, Muha v Čadram, Stoklar k sv. Vidu tik Planine, Tómašič k sv. Iliji blizu Maribora, Vidovič k Kápeli pri Rad-

goni, Mikuš k. sv. Jurija ob železnici, Kapus k. Snežnici pri Omereku, Móravec k. Malinedelji, Štuhec v Lápörje, Munda na Bizeljsko, Pajtlar na Hajdinje, Vračun k. sv. Lovrencu pri Pohorji. V službo vstopijo gospodje novomašniki: Hurt v Podsredo, Janežič v Bistrico, Kolar v Vitanje, Toman v Gornjigrad, Valdeko v Rajhenburg, Veternik v Trebovlje, Vaclavik k. sv. Hemi, Brglez mlajši v Hočje, Brglez starejši v Šlivenico blizu Celja, Bratkovič v Leskovec Kakuška k. sv. Kunigundi pri Konjicah, Kukovič v Konjice, Mandeliček v Pilštan, Mojžišek k. sv. Barbari v Slovenskih Goricah, Plepelec k. sv. Tomažu, Potovšek v Kozje, Sigl k. sv. Janžu na Dravskem polju, Pajek v Vojnik, Wenig na Kalovje, Zavadil k. sv. Martinu na Pohorji. Č. g. Nendl, kapelan pri sv. Iliji, stopil je vsled bolezni v začasni pokoj. Umrl je č. g. Modic, župnik v Prihovi.

(Pismonoše za deželo.) Dne 1. avgusta t. l. pričelo se je poslovanje pismonoš za deželo pri tukajšnjem c. kr. poštne in brzojavne uradu. Z napravo tega zavoda ustreglo je poštno vodstvo težnjam občinstva v bližini ljubljanskega mesta, ter se je nadejati, da se bode ta naprava v kratkem do dobra ukoreninila, kar bi bilo le železi v prospeh prometa in v korist občinstva iz okolice ljubljanske. — Pismonošem odkazani so štirje obhodi (rayons), namreč: I. Ljubljana-Kleče-Jezica-Črnuče-Nadgorica-Stožice-Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: vsak dan ob 8. uri zjutraj; povratek v Ljubljano: ob 4. uri popoldne. Prostora za poslovanje na tej progi sta: na Jezici in v Črnučah. II. Ljubljana-Tomačevo-Šmartno ob Savi-Moste-Udmat-Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: v ponedeljek, sredo in petek ob 8. uri zjutraj; povratek v Ljubljano: ob 3. uri 8 min. popoldne. Prostori za uradno poslovanje na tej progi so: v Tomačevem, Šmartnem ob Savi in Udmatu. III. Ljubljana-Glince-Vič-Brezovica-Dragomer-Log-Notranja Gorica-Vnanja Gorica-Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: vsak dan ob 8. uri zjutraj; toda celi obhod samo trikrat na teden, druge dni le do Brezovice; povratek v Ljubljano: po celem obhodu ob 7. uri 3 min. zvečer, sicer ob 1. uri 45 min. popoldne. Prostora za uradno poslovanje na tej progi sta: na Viču in Brezovici. IV. Ljubljana-Rudnik-Dolenja vas(Laverca)-Ljubljana. Odhod iz Ljubljane: v torek, četrtek in soboto ob 8. uri zjutraj; povratek v Ljubljano: ob 12. uri 35 min. popoldne. Prostor za uradno poslovanje na tej progi: v Rudniku.

(Dr. Josip Muršec) dosluženi profesor v Gradu, so obhajali biserno sv. mašo. Gospod so Slovenec, doma iz Viš-Trnovca pri Ptuj. Rojeni 1. marca 1807, duhovnik od 1. avgusta 1880.

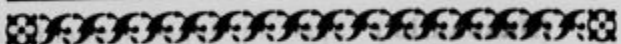
(Koruzni črv) dela škodo, kakor se nam piše, na Spodnjem Štjaru. Da se škodljivec ne zaredi

za drugo leto, treba je na koruzišču izpipati in potem sežgati korenje od koruznice ali koruzne slame, ali to bi morali opraviti vsi gospodarji po vsakej okolici, ne samo nekateri.

(Vihar) dne 25. avgusta je povzročil zdavno škodo. Samo ono v Ljubljani in po okolici cenijo na 30 tisoč. Iz Krakova ob ruske meji naznanjajo, da je vihar s silnim nalivom pokončal sadno drevje.

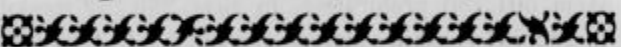
(Toča) je dne 14. avgusta pobila po raznih krajih na Češkem, 24. avgusta nekoliko v Mariboru, 25. avgusta v Celovcu, v Rimu pa 17. in 25. avgusta.

 Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 18. septembra.

 Določno ponavljamo, da se na naročevanje brez h kratki poslane naročbine ne ozira. Kadar se naročuje ali kaka sprememba naznanja, prosimo lepo, da se razločno vselej zapiše ime naročnikovo, kakor tudi ime pošte, kam naj se pošilja.

Opravništvo „Domoljuba“.

Prošnja.

Mnogi p. n. naročniki so bili zadnji čas službeno premeščeni. Ker se ne more tukaj paziti na to, kam je kedo premeščen, osobito ne vedeti, kedaj je dotični novo službo nastopil, prosimo najuljudneje, da nam vsakdo vselej svojo spremembo točno naznaniti, oziroma povedati blagovoli dan preselitve in kraj, da se delo pri administraciji ne oteži in pri razpošiljatvi ne nastopijo neredi.

Opravništvo „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Vodnikovo kamenosekarstvo

v Ljubljani, kolodvorske ulice,

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu uljudno naznanja, da je preskrbelo na novo z raznimi spominki svojo največjo zalogo vsakovrstnih nadgrobnih spomenikov ter se priporoča istim za obilno naročbo. Prečastitim farnim predstojnikom se najuljudneje priporoča za naročbo umetnih cerkvenih del, kakor altarjev, obhajilnih miz itd., sploh vsega v to stroko spadajočega dela po najnižji ceni. (15—12)

Posebni vlak v GORICO in na SV. GORO

znižano ceno odide iz LJUBLJANE j. kolodv. v soboto, dné 13. septembra 1890.

Vožnje cene znižane so tako, kot prej še nikoli. Iste so znižane tudi za postaje od Celja do Ljubljane in od Trsta do Nabrežine z uporabo navadnih poštinih vlakov, kakor je spodaj navedeno.

Vožnja cena do Gorice in nazaj				Vožnja cena do Gorice in nazaj			
Odhod poštne vlaka iz				Odhod posebnega vlaka iz			
	ob	1 uri	54 m. jutraj	II. raz.	III. raz.	ob	7 uri
Celja	1	11	"	gl. 9:55	gl. 6:45	—	m. dopold.
Lasko	2	11	"	9:40	6:15	"	"
Rimskih Toplic	2	23	"	9:15	6:—	"	"
Zidanega Mosta	2	47	"	8:55	5:80	"	"
Hrastnika	3	01	"	8:60	5:60	"	"
Trbovelj	3	10	"	8:45	5:55	"	"
Zagorja	3	19	"	8:35	5:45	"	"
Save	3	34	"	8:05	5:25	"	"
Litje	3	47	"	7:80	5:10	"	"
Kresnic	4	—	"	7:50	4:90	"	"
Lazov	4	15	"	7:25	4:70	"	"
Zaloga	4	27	"	6:95	4:50	"	"
Dohod v Ljubljano	4	40	"	6:65	4:30	"	"

Vožnja cena do Gorice in nazaj			
Odhod poštne vlaka iz			
	ob	9 uri	m. dopold.
Trsta	9	21	"
Gričana	9	21	"
Dohod v Nabrežino	9	40	"

(Potem zveza z gorenjim posebnim vlakom.)

Ob dohodu v Gorico je takoj odhod na sv. Goro, kjer bode slovesni vsprejem, potem litanije. Zvečer in istotako v nedeljo jutraj cerkvena opravila in slovesna velika sv. maša s pridigo, ob 2 uri popoldne pite litanije, slednjič slovesni sprejem s petjem in nagovorom ob odhodu. — Povratna vožnja dovoljena je sicer do 26. septembra t. l. zvečer z vsakim osebnim vlakom (izvzemski brzovlak), vendar je **splošnje povratno potovanje dné 14. septembra ob 5 uri 17 minut popoldne iz Gorice**, in ob 7 uri 11 minut iz Nabrežine, dohod v Ljubljano pa ob 11 uri 32 minut, na Zidani most ob 2 uri 20 m. in v Celje ob 3 uri 12 minut popoldne. — **Obiskovalci Trsta plačajo vožnjo od Nabrežine v Trst posebj.** — Natančni vozni red je dobiti prej pri podpisnem, poslej pa pri odhodu vlaka. — Na povratni vožnji amej udeleženci potovanja **dvakrat izstopiti**; izstop se mora pa dotičnemu poslujočemu postajinemu uradniku naznaniti. — **Vožne karte** preskrbe naj si spošt. vdeleženci pravočasno, da se morejo potrebne priprave točno vršiti, dobijo se skrajni čas v Ljubljani do **petka, dné 12. septembra** opoldne (zunaj Ljubljane pa do **četrtka, 11. septembra**) v pisarni za potovanje gosp. **JOSEPA PAVLIN-a**, v Ljubljani, Marijin trg št. 1, kjer se dajo potrebna pojasnila in se odgovarja na vsa vprašanja. Tudi se ondi **vsprejemajo razprodajalci listkov** proti primerni odškodnini. — **Na dan odhoda se vsprejem nikomur ne more zaječiti.** — Uvažuje tako **nizko ceno vožnje**, kakor prej še nikoli, se nadeja obilne udeležbe in vabi

Odbor za potovanje.

Vozni listki dobivajo se za Ljubljano tudi pri g. Fani v Špitalskih ulicah, g. Podrekarju na sv. Jakoba Trgu, g. Blazniku na Starem Trgu, g. Strnadu na dolenski mitnici.

Najnižje cene

Največji izbor

Skrbno izbrani izdelki

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

(3)

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujav lesni pomaz

BARTEL-ov izvorni carbolineum

varuje trajno (16—7)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadostja za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno zaječena. 5 kgr. 1:50 glid., 100 kgr. 16 glid. z Dunaja.

Najcenejša karbolna kislina, karbolno apno, kolomaz.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Bratislavi in na Dunaji, X. okraj, Keplerstrasse Nr. 20. (Ustanovljena 1781.)

Zaloga imata brata Eberl v Ljubljani.

Loterijske srečke.

Trst	23. avgusta:	55,	87,	24,	8,	21.
Lince	23. avgusta:	11,	51,	56,	16,	67.
Gradec	30. avgusta:	52,	25,	83,	19,	32.
Dunaj	30. avgusta:	64,	49,	11,	22,	85.
Brno	8. septembra:	61,	58,	59,	69,	42.
Praga	27. avgusta:	76,	59,	49,	20,	2.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj.

15—(6)

Katoliška Tiskarna

se priporoča preč. duhovščini, družtvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

Posamezni deli
za napeljavo
strelovodov,
hišnih telegrafov
in
telefonov
so vedno na razpolago.
Za dobro, zanesljivo in točno
delo jamči, cena je kar mo-
goče nizka.

Josip Rebek,

(prej Karol Ahčin)

ključarski mojster,

13 Francovo nabrežje Ljubljana Francovo nabrežje 13.

priporoča svojo izborno zalogo lepo, natančno in trpežno izdelanih

šteditilnih ognjišč

okov za okna in vrata; izdeluje tudi

železne ograje

v vsakovrstnih oblikah po poslanih vzorcih ali lastnem načrtu in spleh **vsa ključarska dela** po najnižji ceni.

Sprejema naročila iz mesta in z dežele ter je izvršuje točno, poceni in zanesljivo.

Posebno opozarja na svojo **na Kranjskem največjo zalogo**

elektrotehničnih proizvodov

katera omogočuje najzanesljivejšo vpeljavo **telegrafov in hišnih telefonov** v poljubni dolgoti. Slednja priporoča še posebej cenjenim gg. trgovcem in tovarnarjem v **varstvo pred tatovi** in svrhu hitrega poslovanja.

Prečast. duhovščini, veleposestnikom, tovarnarjem in spleh hišnim posestnikom se priporoča za napeljavo

strelovodov,

katera napeljuje na **stolpe, dimnike in poslopja** po najnovešem zanesljivem načinu; **popravlja** tudi že **napeljene pohabljenе strelovode**, katerih zanesljivost preizkuša z navlašč za to naročenim „**elektrometrom**“. (20-4)

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največji, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko

grobenašno suknjo,

ki se da prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. širokosti za

celo obleko

0.5 metra le 3 gld.

Kdor le jedenkrat kupi, preprica se, kako izvirni o se da prati in kako trdno je.

Brnska suknja

se razpoložajo po čudovito niski ceni in sicer:

po gl. 3.75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5.50 3-10 m. za bojno obleko.

po gl. 8.50 3-10 m. za fino obleko.

po gl. 6.— 2-10 m. za ogrtač, franc. piquet-gilet za gl. 1.50.

Blage za talerje za prečast. duhovščino (tudi za poltine suknje) 1.20 m. široko-meter gl. 1.50

Črni peruvienens in dostins za salonske obleke po 3.25 m. od gl. 10.— naprej.

Elegantno in bogato omiljeni uzenci se pošiljajo gospodem krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospo, o galanterijah, uzorci suknja in rezanega blaga brezplačno in trakti. Pošilja se s poštnim povzajem. (16—11)

Modno blago za gospo.

Kurirano in črtaste blage 60 cm. šir. za poročne suknje in otroška oblačila, 10 m. gl. 2.50.

Juspen in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3.50, druge vrste gl. 2.80.

Kupi se o priliki! Zašir-blažo, pritrjeno in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3.50

Brokati in jacquard-blago, 60 cm. široko, vs h- gočih barv, 10 m. gl. 3.60

Dmodno blago, čista volna, 10 m. prej gld. 10, se-daj le gl. 6.50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovjših barvah 10 m. le gl. 4.50.

Kasimir, dvojna širjawa, volneno blago, črne in drugačne modne barve 10 m. gl. 6.50.

Modrotkan kreten, 10 metrov gl. 2.50 in gl. 3.20.